

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ОРИГІНАЛЬНИХ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Статтю присвячено актуальній проблемі застосування оригінальних художніх текстів у процесі формування перекладацьких умінь у майбутніх учителів іноземної мови та світової літератури. Автор аналізує сучасні підходи до розв'язання порушеної проблеми в сучасній педагогічній теорії і вузівській практиці підготовки викладачів-філологів, визначає ефективні прийоми опрацювання художніх перекладів у процесі опанування оригінальних драматичних текстів (на прикладі комедії Б. Шоу "Пігмаліон"). Розроблена методика забезпечує поглиблення теоретичних знань студентів щодо специфіки перекладних художніх текстів, критеріїв їх оцінювання, підходів до організації творчої діяльності перекладача.

Ключові слова: художній переклад, оригінальний текст (текст-першооснова), драматичний твір, перекладацька компетентність, майбутні вчителі-філологи.

Постановка проблеми. Провідного значення у системі підготовки майбутніх учителів іноземної мови та світової літератури набуває вивчення основ перекладу, що серед інших завдань передбачає поглиблення знань про художній переклад і його відповідність тексту-оригіналу, відпрацювання умінь порівнювати різні варіанти перекладу, визначати їхню своєрідність, розкривати майстерність перекладачів тощо. Саме тому актуальною для сучасної педагогічної науки є проблема формування перекладацьких умінь студентів-філологів із використанням класичних творів світової літератури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові засади становлення й розвитку української перекладознавчої науки, вивчення основ перекладу у вищій школі, підготовки компетентного філолога-перекладача заклали своїми працями Г. Гачечіладзе, Р. Зорівчак, В. Коптілов, В. Комісаров, Л. Коломієць, І. Корунець, Л. Лагишев, А. Нямцу, Р. Тінслей, Н. Хомський та ін. Окремим аспектам перекладу художніх творів з урахуванням їх родової і жанрової специфіки, формування перекладацької компетентності у майбутніх учителів іноземної мови присвячені розвідки А. Головні, О. Ізмайлової, О. Коваленко, О. Кондратьєвої, О. Любченко, І. Чепурної, І. Шахновської та ін.

Концептуального значення для нашого дослідження набуває думка М. Лановик про те, що "процес перекладання – це не поодинокі партія, а радше "сеанс одночасної гри", під час якого інтерпретатору доводиться грати одночасно на різних полях – мови, культури, літературної традиції, жанру, стилю тощо [1: 385]. У вирішенні проблеми адекватності художнього перекладу, виборі перекладачем відповідної стратегії перекодування іншомовного тексту спирались на праці авторитетного вітчизняного вченого А. Нямцу, який встановив залежність перекладу "не тільки від раціонального, а й від емоційно-оцінного сприйняття твору" [2: 30]. Повністю поділяємо твердження автора навчального посібника "Переклад як процес" про те, що "для перекладача як рецептора дуже важливо досягти такого рівня знань і естетичного сприйняття, який дозволяв би сприймати весь обсяг смислового й емоційного змісту" [2: 31].

Мета статті – проаналізувати сучасні підходи до формування перекладацьких умінь у майбутніх учителів-філологів, визначити ефективні прийоми опрацювання художніх перекладів у процесі опанування оригінальних текстів англійської класичної літератури.

Виклад основного матеріалу. Серед чинників формування перекладацької компетентності студентів-філологів сучасні дослідники називають ерудованість, розвинене творче мислення, багатство словесно-образних асоціацій, відчуття авторського стилю та ін. Важливими умовами наближення перекладача до передачі ідейно-художнього задуму засобами іншої мови виступають знання культурно-історичних реалій написання твору, розуміння його родових, жанрових, мовностилістичних особливостей і здатність втілити їх за допомогою відповідних іншомовних засобів.

Загалом поділяючи думку про пріоритетність системного підходу до формування перекладацької компетентності, не можемо погодитись як із спробою підмінити останню окремими надуманими компетенціями (семантичною, інтерпретативною, текстовою), так і з їх помилковим тлумаченням, згідно з яким "формування на рідній мові і розвиток цих компетенцій на іноземній сприятиме утворенню первинних перекладацьких навичок" [3]. На наш погляд, перекладацька компетентність є інтегральним показником готовності філолога до якісного виконання власних професійних завдань на основі здобутих знань, сформованих умінь, досвіду, відпрацьованих навичок і способів перекладацької діяльності.

Майбутній філолог повинен бути цілісне уявлення про різні види перекладу (підрядник, переклад і переспів; художній і спеціальний або науково-технічний; усний і письмовий; синхронний і з носія; машинний і безмашинний), осягти їх специфіку, опанувати технологію практичної реалізації кожного виду перекладу, яка складається з таких компонентів: прийоми і форми перекладацької діяльності,

алгоритм дій перекладача. Проілюструємо процес формування перекладацьких умінь студентів-філологів на основі оригінальних текстів світової літератури.

Адекватність і значущість художнього перекладу вимірюється тим, якою мірою перекладачу вдалося передати за допомогою засобів рідної мови неповторність іншомовного твору в єдності змісту і форми, "зберегти не тільки фактичну, але й експресивну, емоційну, оцінну інформацію, тобто передати як денотативне, так і конотативне значення слова або виразу" [4: 158]. З метою формування у майбутніх учителів іноземної мови цього важливого вміння на заняттях з основ перекладу відпрацьовували на основі художніх текстів такий алгоритм:

1. Розкриття ідейно-художнього задуму твору-першооснови, з'ясування його композиційних, сюжетних, мовностилістичних особливостей.
2. Аналіз лексичного матеріалу тексту-оригіналу, виявлення авторських прийомів образотворення (звукопис, маркована лексика, словесний нонсенс, ідіоми тощо).
3. Визначення конотативного значення слова або виразу, розкриття їхньої ролі і функцій у художньому тексті.
4. Порівняння твору-першооснови з підрядником, художнім перекладом.
5. Вибір оптимального перекладу.

Особливу увагу приділяли перекладу драматичних творів, виходячи з їх міжвидової мистецької природи. При цьому виходили з теоретичного положення про те, що "сценічний діалог є текстом, що призначається як для вимовляння, так і для слухання", під час перекладу п'єси необхідно уникати "таких звукових комбінацій, які можуть привести до помилкового розуміння при сприйнятті на слух" [5: 82]. У визначенні підходів до іншомовного перекодування драми спиралась на перекладознавчі настанови В. Коптілова щодо збереження індивідуальних особливостей мови кожної дійової особи, природності звучання реплік, забезпечення відповідності драматичної лексики і синтаксису закономірностям функціонування розмовної мови [6].

Під час перекладу окремих сцен комедії Б. Шоу "Пігмаліон" запропонували студентам зіставити з оригіналом українськомовні (О. Мокровольського, М. Павлова) та російськомовний варіант перекладу п'єси (Є. Калашникова), опрацювати наукову літературу за проблемою, підготувати відповіді на запитання і виконати такі завдання:

1. У чому полягає драматургічний задум "Пігмаліона"? Яким чином він реалізується у тексті п'єси?
2. Назвіть і порівняйте відомі вам переклади комедії Б. Шоу. Які спільні і відмінні ознаки їх характеризують?
3. Прокоментуйте зауваження М. Павлова з приводу художнього перекладу п'єси Б. Шоу українською мовою: "...перекладацьке завдання зводиться до відтворення *лексичних* та *граматичних* ознак її ідіолекту. Оскільки українська мова не надає можливості відтворення в перекладі граматичних помилок до тієї міри, до якої їх застосовано в оригіналі, перекладачеві варто удаватися до прийому *контекстуальної компенсації*, а саме: робити більший наголос на стилістично маркованій лексиці, *поступово* впроваджувати в текст елементи фатичної надлишковості, синтаксичні та стилістичні ознаки українського просторіччя". Доведіть або спростуйте твердження вітчизняного перекладача, спираючись на порівняльний аналіз тексту-оригіналу і його художнього перекладу.
4. Порівняйте уривок з п'єси Б. Шоу "Пігмаліон" за текстом-першоосною і його художніми перекладами (таблиця 1). За допомогою яких прийомів українські й російські перекладачі намагаються передати особливості мови Елізи Дулітл як носія лондонського кокні? Наскільки вдалими є ці спроби?
5. Підготуйте перекладацький коментар до сцени "Розмова квіткарки з незнайомим паном" з комедії Б. Шоу "Пігмаліон".
6. Яку роль у розкритті драматургічного задуму відіграють ідіоми? Визначте у пропонованих уривках ідіоматичні конструкції і з'ясуйте, кому із перекладачів удалося повною мірою передати закладену в оригінальному тексті авторську експресію:

Таблиця 1.

Порівняльна характеристика художніх перекладів комедії Б. Шоу "Пігмаліон" (сцена "Розмова квіткарки з незнайомим паном")

Оригінал	Переклади	Перекладознавчий коментар
<p>THE FLOWER GIRL [taking advantage of the military geiyyntleman's proximity to establish friendly relations with him]. If it's worse it's a sign it's nearly over. So cheer up, Captain; and buy a flower off a poor girl.</p> <p>THE GENTLEMAN.</p>	<p>КВІТКАРКА (користується сусідством пана з військовою виправкою, аби запобігти його ласки). Та не рuzстроюйтесь ви, Копитане. Чим сильніш пиріще, тим бистріш кінчиця. Купіть осьо лучче букетіка.</p> <p>ПАН. У мене, на жаль, не буде дрібних.</p> <p>КВІТКАРКА. Так я б вам здачу б дала, Копитане.</p> <p>ПАН. Из соверена? Дрібніших у мене нема.</p> <p>КВІТКАРКА. Хіба-таки й нема? Та купіть вже яко'ось букетіка, Копитане. З півкрони я вам на здачу назбираю. Візьміть осьо-це за два пенси. (Дія</p>	

<p>I'm sorry, I haven't any change. THE FLOWER GIRL. I can give you change, Captain. THE GENTLEMEN. For a sovereign? I've nothing less. THE FLOWER GIRL. Garn! Oh do buy a flower off me, Captain. I can change half-a-crown. Take this for tuppence (Act I).</p>	<p>перша. Переклад М. Павлова). Квіткарка (<i>користуючись близькістю джентльмена, аби заприятитися з ним</i>). Полило ще гірше – так це признака, що скоро перестане. Тож веселіше, <i>копитане</i>, та купіть квіточку в бідної дівчини! Джентльмен. Даруйте, але я не маю дріб'язку. Квіткарка. А я вам розміню, копитане. Джентльмен. Розміняєте фунт? Дрібнішого нічого не маю. Квіткарка. Та що ви! Ох, купіть у мене квіточку, копитане! Я можу розмінити півкрони. Візьміть ось це – за два пенси! (Дія перша. Переклад О. Мокровольського). Цветочница (<i>спешит воспользоваться соседством пожилого джентльмена, чтобы установить с ним дружеские отношения</i>). Раз полил сильнее, значит скоро пройдет. Не расстраивайтесь, кэптен, купите лучше цветочек у бедной девушки. Джентльмен. Сожалею, но у меня нет мелочи. Цветочница. А я вам разменяю, кэптен. Джентльмен. Соверен? У меня других нет. Цветочница. Ух ты! Купите цветочек, кэптен, купите. Полкроны я могу разменять. Вот возьмите этот – два пенса. (Дія перша. Переклад Є. Калашникової).</p>	
--	---	--

1. "THE FLOWER GIRL. Nah then, Freddy: look wh' u' gowin, deah" (Act I).

"КВІТКАРКА. Ну, ти, Хреді, диви, куди сунеш!" (Дія перша. Переклад М. Павлова).

"Квіткарка. Ну шо се ти, Хреді! Чо' ни дивисся, куди ступаїш, любчику?" (Дія перша. Переклад О. Мокровольського).

"Цветочница. Куда прешь, Фредди! Возьми глаза в руки!" (Дія перша. Переклад Є. Калашникової).

2. "THE FLOWER GIRL [springing up terrified] I'm a respectable girl: so help me... <...> Oh, sir, don't let him charge me. You dunno what it means to me. They'll take away my character and drive me on the streets for speaking to gentlemen. They..." (Act I).

"КВІТКАРКА (*Істерично.*) Заступіця за мене! Я ж порядна дівчина! <...> Ви не знаєте, що вони зі мною зроблять. Вони ж мені торгувать не дозволять! Мене ж звідсіля випхають, бо скажуть, що до мужчин чіпляюсь! Вони ж..." (Дія перша. Переклад М. Павлова).

"Квіткарка (*протискаючись до джентльмена, що кричить несамовито*). Ой, паночку, скажіть йому, щоб не писав на мене! Ви й не знаєте, що мені од того буде! Вони ж заберуть у мене дозвіл торгувати й виженуть мене на вулицю за те, що ніби чіплялася до мужчин. Вони..." (Дія перша. Переклад О. Мокровольського).

"Цветочница. Сэр, сэр, скажите ему, чтобы он на меня не заявлял. Вы не знаете, чем это пахнет. За приставање к джентльменам у меня отберут свидетельство, выкинут меня на улицу. Я..." (Дія перша. Переклад Є. Калашникової).

На наступному етапі провели аудіювання. Для цього запропонували студентам прослухати аудіозапис сцени "На прийомі у пані Хігінс" (третя дія), вибрати з реплік Елізи Дулітл емоційно марковану лексику та порівняти її з відповідними лексичними одиницями перекладних текстів. Під час виконання визначеного завдання було зосереджено увагу на таких висловлюваннях головної героїні:

"They all thought she was dead; but my father he kept ladling gin down her throat...", "Do I not! Them she lived with would have killed her for a hat-pin, let alone a hat", "And always more agreeable when he had a drop in", "If a man has a bit of a conscience, it always takes him when he's sober; and then it makes him low-spirited. A drop of booze just takes that off and makes him happy" (Act III).

"Вже думали, гаплик старій. А батько мій узав ложку та й улив їй джину в горлянку...", "Тут справа ясна: хто капелюха поцупив, той і тітку вколошкав!", "А тоді, як вип'є – то хоч до болячки прикладай", "Коли в людини, приміром, є якась совість, так вона ж тверезу душу гризе та й гризе! І що тоді за настрої! А перекине людина чарочку – так де те горе й ділося!" (Дія перша. Переклад М. Павлова).

"Все думали, что она уже готова, а папаша мой взял ложку и давай ей в глотку джин вливать...", "Вот и я говорю, кто шляпу спер, тот и тетку укокошил", "А под мухой он не в пример лучше", "Когда человек трезвый, его совесть грызет, вот он и куксится. А пропустит баночку, и все как рукой сняло" (Дія третя. Переклад Є. Калашникової).

"Усі вже гадали, що тітці кінець, але мій батько розливною ложкою знай заливав джин їй в горлянку...", "Так ото, кажу, ті, що брилика поцупили, вони ж і її уграбали!", "І з кожною краплиною все добрішає й добрішає", "Якщо чоловік має хоч трохи совісті, то на тверезу голову совість гризе його, і

стає він тоді як хмара. Одна чарчина – і де ті гризоти й поділися, ходить собі чоловік щасливий" (Дія перша. Переклад О. Мокровольського).

Важливого значення для формування у студентів перекладацьких умінь надавали завданням підготувати власний дослівний переклад (підрядник) пропонованих фрагментів із п'єси Б. Шоу, розкриттю художньої майстерності перекладачів (О. Мокровольський, Є. Калашникова, М. Павлов). Сформовані, таким чином, перекладацькі вміння студентів набули подальшого поглиблення під час опрацювання додаткової наукової і навчальної літератури, критичних статей, присвячених проблемам перекладу "Пігмаліона".

Проблемою у пошуковій діяльності студентів з основ перекладу виявилось обговорення статті М. Павлова "Коментар до перекладу "Пігмаліона": унікальність п'єси", в якій порушено цілу низку питань щодо адекватності художніх перекладів комедії Б. Шоу, новаторських прийомів реалізації драматургічного задуму в україномовних і російськомовних перекладах. Аналітичний розбір статті розпочали з тези про роль стилістично маркованого мовлення у з'ясуванні провідної авторської ідеї (опанування рідної мови допомагає людині піднятися по соціальній драбині, покращити власний статус у суспільстві). Студенти довели обґрунтованість тези М. Павлова про те, що стилістично марковане мовлення в п'єсі Б. Шоу виступає "не просто допоміжним засобом характеристики дійових осіб, а й підвалиною побудови сюжету".

Як відомо, переклад "Пігмаліона" Є. Калашникової відзначається підміною англійського кокні транскрипцією російської літературної мови, внаслідок чого Еліза наділяється явно вираженою старовинною московською вимовою ("купити цвितочик", "прыдавать", "бедны девушки" та ін.). Застосований перекладацький прийом фактично знівельовував складне завдання Хігінса як фонетиста (виправити вроджену соціально забарвлену вимову квіткарки, допомогти в опануванні фонетичних і граматичних норм), адже за таких умов професор фонетики мав би лише усунути з мовлення своєї вихованки жаргонізми й вульгаризми.

Занурившись у творчу лабораторію М. Павлова, автора сучасного україномовного перекладу комедії Б. Шоу, студенти отримали можливість простежити шлях визрівання перекладацької ідеї, з'ясувати причини відмови перекладача від традиційних прийомів іншомовного відтворення лондонського кокні за допомогою суржику і діалектів. На етапі підготовки до виконання практичних вправ, пов'язаних із перекладом оригінального тексту "Пігмаліона", провели бесіду за такими запитаннями і завданнями:

1. Яку роль у перекладі "Пігмаліона", виконаному М. Павловим, відіграють невербальні (міміка, жести, рухи дійових осіб) та просодичні засоби (інтонація, наголос, паузи, темп і ритм мовлення), повсякденно-побутова й емоційно-експресивна лексика, фразеологія, вигуки, різноманітні вставні слова та конструкції, еліптичні й неповні речення, звертання, деякі синтаксичні прийоми, зокрема, послаблення й порушення зв'язку між частинами речення? Наведіть конкретні приклади їх застосування в перекладному тексті.

2. Прокоментуйте твердження автора "Коментарю до перекладу "Пігмаліона" про те, що основна увага перекладача цієї п'єси має бути зосереджена на "відтворенні Елізиноного ідіолекту: вульгаризми, граматичні помилки, загалом, "не лише як, а й що вона говорить" і – що найважче для відтворення – вимова".

3. Чи має рацію М. Павлов, коли зазначає, що комедія Б. Шоу "Пігмаліон" "вимагає від перекладача гнучко реагувати на всі мовні й стилістичні зміни, що досить часто відбуваються в оригіналі". Доведіть власну думку прикладами з тексту.

4. З якою метою у третій дії "Пігмаліона" М. Павлов удається до прийому контекстуальної компенсації з притаманним для нього акцентом на стилістично маркованій лексиці, фатичній надлишковості, просторіччях?

5. Чим зумовлені такі перекладацькі прийоми М. Павлова, як подрібнення складних синтаксичних конструкцій на короткі репліки, використання невербальних засобів характеристики драматичних образів, значної кількості окличних речень тощо? Обґрунтуйте власну думку.

Висновки. Завдяки розробленій методиці опрацювання оригінального драматичного твору на практичних заняттях з основ перекладу забезпечило поглиблення теоретичних знань студентів щодо специфіки перекладних художніх текстів, критеріїв їх оцінювання, підходів до організації творчої діяльності перекладача, таким чином заклало підґрунтя для подальшого розвитку й удосконалення перекладацької компетентності студентів-філологів.

Перспективи подальшого дослідження проблеми. Перспективи подальшого розроблення порушеної проблеми вбачаємо у визначенні системи прийомів, видів і форм активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх учителів іноземної мови та світової літератури у самостійній роботі з основ перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Лановик М. Теорія відносності художнього перекладу : Літературознавчі проєкції / М. Лановик. – Тернопіль : Ред.-видавн. відділ ТНПУ, 2006. – 470 с.
2. Переклад як процес : [навч. посіб.] / [укл. : А. Є. Нямцу, І. Л. Тарангул]. – Чернівці : Рута, 2008. – 36 с.
3. Шупта О. В. Формування перекладацької лінгвістичної компетенції / О. В. Шупта [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/2._SND_2007/Pedagogica/19428.doc.htm.

4. Головня А. В. Особливості передачі культурного компонента порівняння при перекладі прозових творів Редьярда Кіплінга / А. В. Головня // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Серія : Філологічні науки. – 2011. – № 9 (220), Ч. II. – С. 156–163.
5. Некряч Т. Є. Через терни до зірок : труднощі перекладу художніх творів : [навч. посіб.] / Т. Є. Некряч, Ю. П. Чала. – Вінниця : Нова книга, 2008. – 200 с.
6. Коптілов В. Теорія і практика перекладу : [навч. посіб.] / В. Коптілов. – К. : Юніверс, 2002. – 280 с.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Lanovyk M. Teoriya vidnosnosti khudozhnyogo perekladu : Literaturoznavchi proektsiyi [The Doctrine of Relativity of the Literary Translation] / M. Lanovyk. – Ternopil : Red.-vydavn. viddil TNPU, 2006. – 470 s.
2. Pereklad yak protses [Translation as a Process] : [navch. posib.] / [ukl. : A. E. Nyamtsu, I. L. Tarangul]. – Chernivtsi : Ruta, 2008. – 36 s.
3. Shupta O. V. Formuvannya perekladatskoyi lingvistichnoyi kompetentsiyi [The Formation of Translation Linguistic Competence] [Elektronnyy resurs] / O. V. Shupta. – Rezhym dostupu : http://www.rusnauka.com/2._SND_2007/Pedagogica/19428.doc.htm.
4. Golovnya A. V. Osoblyvosti peredachi kulturnogo komponenta porivnyannya pry perekladі prozovykh tvoriv Redyarda Kiplinga [Peculiarities of the Comparison Cultural Component Reproduction while Translating Prose Pieces by Rudyard Kipling] / A. V. Golovnya // Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka. Seriya : Filologichni nauky [Lugansk National Taras Shevchenko University]. – 2011. – № 9 (220), Ch. II. – S. 156–163.
5. Nekryach T. E. Cherez terni do zirok : trudnoshchi perekladu khudozhnikh tvoriv [Through Difficulties to Stars : Translation Hardships of Literary Texts] : [navch. posib.] / T. E. Nekryach, Yu. P. Chala. – Vinnytsya : Nova Knyga, 2008. – 200 s.
6. Koptilov V. Teoriya i praktyka perekladu [Theory and Practice of Translation] : [navch. posib.] / V. Koptilov. – K. : Yunivers, 2002. – 280 s.

Матеріал надійшов до редакції 14.05. 2014 р.

Вітченко А. Е. Методика использования оригинальных художественных текстов в процессе формирования переводческих умений студентов-филологов.

Статья посвящена актуальной проблеме использования оригинальных художественных текстов в процессе формирования переводческих умений у будущих учителей иностранного языка и мировой литературы. Автор анализирует современные подходы к решению затронутой проблемы в современной педагогической теории и вузовской практике подготовки учителей-филологов, определяет эффективные приёмы обработки художественных переводов в процессе изучения оригинальных драматических текстов (на примере комедии Б. Шоу "Пигмалион"). Разработанная методика обеспечивает углубление теоретических знаний студентов относительно специфики переводных художественных текстов, критериев их оценивания, подходов к организации творческой деятельности переводчика.

Ключевые слова: *художественный перевод, оригинальный текст (текст-первооснова), драматическое произведение, переводческая компетентность, будущие учителя-филологи.*

Vitchenko A. Yu. The Methodology of Using the Original Fiction Texts in the Process of Forming the Translators' Abilities among the Students-Philologists.

The article deals with the topical problem of using the original fiction texts in the process of forming the translators' abilities among the future foreign language and world literature teachers. The author analyzes the current approaches to the touched problem-solving at the contemporary pedagogical theory and higher establishment practice of preparing the teachers philologists, defines the most effective techniques of working out the fiction translations in the process of mastering the original drama texts (based on the comedy by B. Shaw "Pygmalion"). Based on the conducted research, it was proved that the future foreign language and world literature teacher should gain the completed idea of the different types of translations (word for word translation, translation and rehash; literary and special or scientific and technical; oral and written; simultaneous translation and from the data medium; machine and non-machine), master their specific character, cope with the technology of the practical realization of each translations' types, which contains such components: the way and the forms of the translation activity, the algorithm of the translator's actions. This ensured that the worked out methodology of elaborating the original dramatical piece at the basic translation seminars assures the students' theoretical knowledge deepening as to the translated fiction texts peculiarities, the criteria of their estimation, approaches towards the organization of the translator's creative activity.

Key words: *literary translation, the original text (fundamental text), dramatical piece, translator's competence, future teachers-philologists.*